

# ภาษาและอัตลักษณ์ของพิธีกรเพศที่สามที่ปรากฏผ่านรายการโทรทัศน์

## Language and Identity of Third Sex Masters of Ceremony as Represented in Television Programs

วันที่รับบทความ : 23/07/2019

วันที่แก้ไขบทความ : 29/12/2019

วันที่ตอบรับบทความ : 13/03/2020

วาลี ปรีชาปัญญากุล\*

Walee Preechpanyakul\*

### บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ภาษาและอัตลักษณ์ของพิธีกรเพศที่สามที่ปรากฏผ่านรายการโทรทัศน์ นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาและวิเคราะห์เชื่อมโยงกับการสร้างอัตลักษณ์ของพิธีกรเพศที่สาม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่าง คือ ภาษาที่ใช้ในรายการของพิธีกร ซึ่งเป็นผู้ดำเนินรายการหลัก จำนวน 3 คน ได้แก่ 1) วุฒิชัย มลิณธิจินดา 2) เอกชัย เอื้อสังคมเศรษฐ์ และ 3) คณาธิป สุนทรรัถย์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Textual Analysis) นำข้อมูลตัวบทที่ได้ไปวิเคราะห์ตามทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์และเพศที่สามและแนวคิดเกี่ยวกับพิธีกรและภาษาของกลุ่มเพศที่สาม โดยภาษาที่ใช้ในการศึกษานี้ศึกษาทั้ง วจนภาษา และอวจนภาษา และพิธีกรเพศที่สาม ศึกษาเฉพาะในส่วนของกลุ่มรกร่วมเพศชายเท่านั้น ผลการศึกษาพบว่า แม้การใช้ภาษาทั้งในส่วนของวจนภาษาและอวจนภาษาของพิธีกรทั้งสามคนนั้น มีทั้งลักษณะที่แตกต่างกันและมีลักษณะร่วมกัน แต่สำหรับอัตลักษณ์หรือตัวตนของพิธีกรทั้งสามที่พบจากการสื่อสารผ่านภาษานั้นมีลักษณะเป็นอัตลักษณ์ร่วมกัน (Collective Identity) คือ สะท้อนความเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถและมีคุณค่า

**คำสำคัญ:** ภาษา อัตลักษณ์ พิธีกรเพศที่สาม

\*ปร.ด. (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2555), ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

\*Ph.D. (Mass Communication) Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University (2012). Currently a Assistant Profersor at Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University.

## Abstract

This qualitative study entitled “Language and Identity of the Third Gender Masters of Ceremony as Represented in Television Programs” aims to analyze the characteristics of language use that formulate the identity of the third gender masters of ceremony. The samples were the language used by three major hosts in their TV programs, namely Wuttitorn Milintachinda, Eakachai Aursangkomset, and Kanatip Soonthonrak. Textual analysis based on the ethnography of communication theory was employed to analyze identities of the third gender, concepts about TV hosts, and language use of the third gender group. The language for analysis in this study involved both verbal and non-verbal, and the third gender hosts only referred to homosexual men hosts. The results showed that although the language use of the three hosts, both verbal and non-verbal shared common and dissimilar characteristics, the language use reflects their identity in the same way (Collective Identity). This collective identity reflects their knowledgeable competence, capability and values derived from their unique identity as observed from their language use.

**Keywords :** Language, Identity, Third Gender

## บทนำ

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความแตกต่างหลากหลาย แต่จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันภายใต้เงื่อนไขทางสังคมที่แต่ละกลุ่มกำหนดขึ้น หากย้อนกลับไปพิจารณาในแง่มุมมองทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในมิตินึกคิดเรื่องเพศ (Sex) และเพศสภาพ (Gender) จะเห็นได้ว่าสังคมในอดีตนั้น อยู่ภายใต้โครงสร้างสังคมที่ไม่มีความเสมอภาคเพราะความหลากหลายทางเพศยังไม่เป็นที่ยอมรับมากนัก หากบุคคลใดมีความประพฤติหรือการแสดงออกที่เบี่ยงเบนไปจากเพศกำเนิดที่ระบุให้มีเพียงเพศชายและเพศหญิง จะถูกจัดให้เป็นบุคคลชายขอบ (Marginalized) ซึ่งหมายถึง การเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่ผันแปรไปจากบรรทัดฐานของสังคม กลุ่มคนเหล่านี้จะถูกเรียกด้วยคำโดยรวมว่า “กลุ่มเพศที่สาม (Third Sex)” หรือถูกเรียกไปต่าง ๆ นานาว่า กลุ่มชายรักชาย (เกย์ กะเทย) กลุ่มหญิงรักหญิง (ทอม ดี เลสเบี้ยน) บุคคลที่อยู่นอกระเบียบโครงสร้างทางเพศที่ถูกจัดไว้ จะถูกมองว่าเป็นคนไร้ค่า และ

ถูกกดขี่ทางสังคมให้ได้รับความเจ็บปวดอยู่เสมอ โดยไม่ได้คำนึงว่าเพศที่สามเป็นกลุ่มที่มีวัฒนธรรมเฉพาะและต้องการมีตัวตนในพื้นที่ต่างๆ ของสังคม อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับเพศชายและหญิง ธัญญา จันทรตรง (Jantrong, 2012)

กลุ่มเพศที่สามมักถูกนำเสนอพฤติกรรมด้านลบอยู่เสมอ ในลักษณะของกลุ่มที่เน้นความสนุกสนาน ชอบการเที่ยวกลางคืน มีพฤติกรรมการเปลี่ยนคู่นอนบ่อย ไม่รักใคร่จริงจัง การดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นเรื่องเพศเป็นสำคัญ จนนำไปสู่การติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ Jackson, (1999) มากกว่าความดีงามหรือความสามารถด้านต่าง ๆ ส่งผลให้สังคมในอดีตรับรู้ว่าการเป็นเพศที่สามเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีความสามารถด้านอื่น ๆ มากไปกว่าความสนุกสนานและการแข่งขันเรื่องเพศ ส่งผลให้บุคคลกลุ่มนี้ไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากสังคมเท่าที่ควร

แต่ปัจจุบันทัศนคติของสังคมโลก รวมถึงสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เช่น มีการให้ความสำคัญกับสิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียมกันแก่บุคคลที่ถูกเรียกว่าเพศที่สามมากขึ้น เริ่มกลายเป็นสังคมที่ให้ความสนใจเรื่องแนวคิดเพศวิถี (Sexuality) ซึ่งเป็นคำที่หมายถึง ค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบวิธีคิด วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความปรารถนาและการแสดงออกทางเพศ ความคิดเกี่ยวกับคู่รักคู่ชีวิตในอุดมคติซึ่งไม่ใช่พฤติกรรมตามธรรมชาติ แต่เป็นการสร้างความหมายทางสังคม

ดังนั้น เพศของมนุษย์บนโลกรวมถึงสังคมไทยในวันนี้ ไม่อาจบอกได้ว่ามีเพียงเพศชายและเพศหญิงอีกต่อไป เพราะบุคคลถูกระบุให้เป็นเพศวิถีทางเลือกในสังคม อรุพงศ์ แพทย์รักษา และสุรภกิจ ปรางสร (Patkacha & Prangsorn, 2012) กล่าวว่า มุมมองต่อกลุ่มผู้มีเพศวิถีทางเลือกโดยรวมของสังคมไทยเปลี่ยนไปในทางบวก คือ สังคมมีการยอมรับความหลากหลายของเพศวิถีทางเลือกมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการยอมรับให้ร่วมทำงานกับภาคราชการหรือการต่อสู้ผลักดันเรื่องสิทธิของตนเองในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ กฤตยา อาชวนิจกุล (Archavanitkul, 2011) ตลอดจนการปรากฏเรื่องราวในสื่อมวลชนของกลุ่มคนเพศที่สาม โดยเฉพาะกลุ่มชายรักชาย ก็พบว่ามีเพิ่มขึ้นมากกว่าในอดีต สื่อมวลชนเปิดโอกาสให้คนกลุ่มนี้ได้มีพื้นที่แสดงความสามารถจนกลายเป็นเรื่องปกติในปัจจุบัน สื่อมวลชนมีการนำเสนอเรื่องราวและแง่มุมชีวิตของกลุ่มคนเพศที่สามหลายช่องทางเช่น ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หรือการจัดเวทีสัมมนา สื่อเหล่านี้ทำให้เรื่องราวของเพศที่สามเป็นที่สนใจและได้รับการถ่ายทอดสู่สังคมได้มากยิ่งขึ้น

อาชีพ “พิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์” เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้กลุ่มเพศที่สามได้มีพื้นที่ในสังคมมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทั้งช่องฟรีทีวี ดาวเทียมทีวี ดิจิทัลทีวี หรือแม้แต่ทีวีออนไลน์ ต่างก็เปิดโอกาสให้พิธีกรที่เป็นเพศที่สาม

ได้เข้ามาเป็นผู้ดำเนินรายการทั้งในส่วนของการบันทึก รายการทอล์กโชว์รายการเล่าข่าว รายการท่องเที่ยวกล่าวได้ว่าในยุคแห่งการครอบครองพื้นที่สื่อโทรทัศน์ของพีธีกรเพศที่สาม จนกลายเป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจในปัจจุบัน การกล่าวการเลียนแบบพีธีกรเพศที่สาม (Thaipost, 2014) สาเหตุส่วนหนึ่งเป็นเพราะพีธีกรกลุ่มนี้มีลีลาการใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ มีปฏิภาณไหวพริบ อีกทั้งยังมีบุคลิกเฉพาะคนที่สร้างความน่าสนใจแก่ผู้ชมได้อย่างมาก สิ่งเหล่านี้ ล้วนเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ผู้ชมเกิดความประทับใจและคอยติดตามรายการ อยู่เสมอ กล่าวได้ว่า ความสามารถรอบด้านของพีธีกรเพศที่สาม มีส่วนช่วยสร้างระดับ ความนิยมให้แก่รายการโทรทัศน์ได้เป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการใช้ภาษาผ่านสื่อมวลชนของพีธีกรที่เป็นเพศที่สามจะเป็น ประเด็นสังคมร่วมสมัยที่น่าสนใจ และควรมีการศึกษาเชื่อมโยงให้เห็นลักษณะการใช้ภาษา และตัวตนของผู้ใช้ภาษาเหล่านั้น แต่จากการทบทวนงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า ยังมีงานที่ศึกษาในประเด็นนี้จำนวนน้อย และเน้นศึกษาเพียงประเด็นด้านกลวิธี การใช้คำ/ภาษาและชุดวาทกรรมบางประการ แต่ยังไม่ปรากฏการวิเคราะห์ประเด็นที่เชื่อมโยง กับตัวตนหรืออัตลักษณ์ของพีธีกร ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการ ใช้ภาษาของพีธีกรรายการโทรทัศน์ โดยมุ่งศึกษาลักษณะการใช้ภาษาและวิเคราะห์ เชื่อมโยงกับการสร้างอัตลักษณ์ของพีธีกรเพศที่สามซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจ บทบาทของภาษาในฐานะเครื่องมือที่ช่วยแสดงอัตลักษณ์หรือตัวตน ผ่านถ้อยคำ วิธีการพูด หรือการปฏิบัติผ่านสื่อมวลชนของเพศที่สาม เนื่องจากการใช้ภาษาที่ต่างหน้าที่ ต่างเหตุการณ์ ต่างชุมชน และสังคม ย่อมมีความแตกต่างในด้านสารที่ต้องการจะสื่อและ หากเราต้องการจะเข้าใจในสารนั้นจำเป็นต้องอย่างยั้งที่จะต้องเข้าใจพฤติกรรมโดยรวมของการ สื่อสารจากผู้ส่งสารตามทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร อีกทั้งช่วยสร้างความ เข้าใจอันดีต่อมุมมอง วิธีคิด วิธีชีวิต ตลอดจนการแสดงคุณค่าในตนเองของเพศที่สาม เพื่อกระตุ้นให้สังคมไทยตระหนักถึงความสำคัญและความเท่าเทียมทางเพศ ไม่แบ่งแยก มนุษย์โดยใช้เพียงเพศเชิงกายภาพมาเป็นเครื่องตัดสิน โดยผู้วิจัยได้นำทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณา แห่งการสื่อสาร มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ เนื่องจากทฤษฎีได้อธิบายถึงการ ใช้ภาษาเป็น ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และได้อธิบายถึงการ ใช้กรอบการวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ที่แวดล้อมการสื่อสารและภาษา ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจประเด็นการศึกษาครั้งนี้ได้อย่างชัดเจน จึงนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาของพีธีกร เพศที่สามที่ปรากฏผ่านรายการโทรทัศน์และวิเคราะห์เชื่อมโยงการใช้ภาษาของพีธีกร ทั้งสามคนกับการสร้างอัตลักษณ์ของตนเองผ่านรายการโทรทัศน์

## ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร

ทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of Communication) ของ เดลล์ ไฮม์ส์ (Dell Hymes) ซึ่งพัฒนาในช่วงปีค.ศ. 1960-1970 กล่าวถึง การวิเคราะห์ภาษา ในฐานะส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมว่าการใช้ภาษาที่ต่างหน้าที่ต่างเหตุการณ์ ต่างชุมชนและ สังคมย่อมมีความแตกต่างกัน เพราะภาษาเป็นสิ่งที่แปรเปลี่ยนไปตามบริบทแวดล้อม การที่จะเข้าใจการสื่อสารของมนุษย์ได้นั้น ต้องเกิดจากการทำความเข้าใจพฤติกรรม โดยรวมของการสื่อสารเหล่านั้นด้วย กล่าวอีกอย่างหนึ่ง คือ นอกจากจะเข้าใจตัวสาร ซึ่งเป็นแก่นของการสื่อสารแล้ว ยังจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เป็นบริบทแวดล้อมการสื่อสารนั้นด้วย ชีระ บุษบกแก้ว (Butsabokkaew, 2010) ทั้งนี้ กรอบการวิเคราะห์ บริบทแวดล้อมภาษา สามารถใช้องค์ประกอบ 8 ประการ หรือสรุปเป็นคำย่อว่า SPEAKING รายละเอียดดังนี้ Butsabokkaew, (2010); citing เดลล์ไฮม์ส์, (1974)

กาลเทศะหรือฉาก (Setting) คือ เวลาและสถานที่ซึ่งเป็นสภาวะแวดล้อมทางกายภาพ ของเหตุการณ์การสื่อสาร ส่วน ฉาก คือ สภาวะแวดล้อมที่เป็นนามธรรม สิ่งสมมติหรือ สิ่งที่มีผลทางจิตใจ

ผู้ร่วมเหตุการณ์ (Participants) คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสื่อสารนั้น ได้แก่ ผู้พูด-ผู้ฟัง หรือ ผู้ส่งสาร-ผู้รับสาร บางครั้งอาจรวมถึงผู้ที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์ การสื่อสารที่กำลังดำเนินอยู่ทั้งทางตรงและทางอ้อม

จุดหมาย (Ends) คือ เป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้เข้าร่วมเหตุการณ์ประสงค์จะได้ใน การสื่อสาร และหมายถึงเป้าหมายของเหตุการณ์ที่สื่อสารด้วย

การลำดับวัจนกรรม (Act Sequence) คือ รูปแบบและเนื้อหาของคำพูด โดยพิจารณา ว่าถ้อยคำที่ใช้คืออะไร ใช้อย่างไร เรียงลำดับอย่างไร

กุญแจ (Key) คือ น้ำเสียงหรือท่วงทำนองในการสื่อสาร อันเป็นกุญแจไขความหมาย ที่ถูกต้องของสารที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อออกไปหรือต้องการให้ผู้รับสารเข้าใจความหมาย เช่น สื่อสารแบบเอาจริงเอาจัง แบบถ้อยที่ถ้อยอาศัย แบบเยาะเย้ย เสียดสี เป็นต้น

เครื่องมือ (Instrumentalities) คือ การเลือกวิธีการสื่อสาร เช่น การพูดปากเปล่า การใช้เครื่องมือการสื่อสาร นอกจากนี้ ยังรวมถึงลักษณะภาษาที่ใช้การเลือกถ้อยคำ การใช้ความเปรียบ การใช้ภาษาถิ่น การสลับภาษา ตลอดจนการใช้วจนภาษาเช่น สำนวน กิริยาท่าทาง การหัวเราะ

บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ (Norm of Interaction and Interpretation) คือ ข้อตกลงอันเป็นที่ทราบและยอมรับเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของผู้ร่วมเหตุการณ์ระหว่างการสื่อสาร และข้อตกลงเกี่ยวกับการตีความหมายและสารที่สื่อในเหตุการณ์แบบต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละวัฒนธรรม หรือเหตุการณ์การสื่อสารอาจแตกต่างกันไป

ประเภทของการสื่อสาร (Genre) คือ ประเภทของถ้อยคำที่สื่อสาร เช่น การหาเสียง การสวดมนต์ การแสดงความคิดเห็น การสัมภาษณ์ ฯลฯ

### แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์และเพศที่สาม

อัตลักษณ์ (Identity) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” อาจเกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองเห็นและการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ต้องการความตระหนัก ในตัวเราและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือ เราจะต้องแสดงตนหรือยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตนก็คือ การระบุได้ว่าเรามีอัตลักษณ์เหมือนกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ “ฉันเป็นใคร” ในสายตาคนอื่น อัตลักษณ์ยังแสดงถึงเครื่องหมายที่มีความหมายเฉพาะกลุ่ม (Symbolic Systems of Representation) ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตามบริบทที่บุคคลนั้น ๆ อาศัยอยู่จริง ฉลาดชาช รมิตานนท์ (Ramitanon, 2007)

“อัตลักษณ์” มีความแตกต่างจาก “บุคลิกภาพ” เนื่องจากบุคคลอาจมีความเหมือนกันได้ในแง่ของบุคลิกภาพ เช่น การมีนิสัยหรือลักษณะบางอย่างที่อาจจะเหมือนกันได้ แต่ความเหมือนในด้านอัตลักษณ์ของบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความรู้สึกร่วมกันในด้านการตระหนักรู้ (Awareness) บางอย่างเกี่ยวกับตัวตนของเรา หมายถึง การยอมรับในความเป็นตัวตนประกอบเข้ากับการแสดงตัวตน (Making Oneself) ให้เห็นว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างอย่างไรกับกลุ่มอื่นหรือบุคคลอื่น เช่น อัตลักษณ์ของกลุ่มเพศที่สาม เป็นต้น ธานี ชื่นคำ (Chuenkar, 2012) เพศที่สาม คือ บุคคลที่มีการแสดงออกทางเพศที่แตกต่างไปจากเพศธรรมชาติอาจจะเป็นไปได้ทั้งชายและหญิงที่แสดงออกไม่ตรงกับเพศธรรมชาติของตน รวมทั้งผู้ที่มิพฤกษกรรมรักร่วมเพศหรือผู้ที่มีความต้องการ สนใจ หรือชอบพอในเพศเดียวกัน และสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในเพศชายและเพศหญิงเช่นกัน กฤตยา อาชวนิจกุล (Archavanitkul, 2011)

อัตลักษณ์และวัฒนธรรมของกลุ่มเพศที่สาม เช่น เกย์ เลสเบียน และคนข้ามเพศ ในประเทศแถบเอเชีย นั้น เริ่มปรากฏรูปแบบที่ชัดเจนในช่วงปี ค.ศ. 1990 โดยพบว่าในกรุงเทพฯ มีการนำคำว่า “เกย์” มาใช้ในยุคก่อนอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันที่เป็นคนในเมือง Jackson, (2001)

ปัจจุบันเป็นยุคของการยอมรับทางเพศวิถี (Sexuality) หมายถึง วิถีชีวิตทางเพศ ที่ถูกหล่อหลอมสร้างจากค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบวิถีคิด วิถีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความปรารถนา และการแสดงออกทางเพศ ความคิดเกี่ยวกับคู่รักคู่ชีวิตในอุดมคติและภารกิจ ซึ่งเป็นระบบ ความคิดและพฤติกรรมที่มีความหมายทางสังคม สัมพันธ์กับมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่กำหนดและสร้างความหมายให้แก่เรื่องเพศในหลากหลายแง่มุม ภายใต้การยอมรับของสังคมที่เปิดกว้างขึ้น กลุ่มคนที่มีเพศวิถีทางเลือกในสังคมไทยจึง ต้องการแสดงความเป็นตัวตนออกมาตามพื้นที่ต่าง ๆ ในสังคมให้ปรากฏเพื่อแสดงถึงสิทธิ และความเสมอภาคของการเป็นมนุษย์ในสังคม กฤตยา อาชวนิกกุล (Archavanitkul, 2011)

การแสดงตัวตนหรืออัตลักษณ์ทางเพศของมนุษย์ จึงไม่จำเป็นต้องเป็นไปตาม บรรทัดฐานและกฎเกณฑ์ของสังคมอีกต่อไป ดังที่จะเริ่มปรากฏเห็นการแสดงอัตลักษณ์ ของคนรักเพศเดียวกันและคนข้ามเพศ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ในแบบที่ต่าง ไปจากเพศชายและ เพศหญิง จึงเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ในหลายวัฒนธรรม ความหลากหลายทางเพศยังเป็นสิ่งที่ มีความสำคัญที่สามารถช่วยทำให้สังคมเข้าใจถึงค่านิยม ความเชื่อ โลกทัศน์ และขนบธรรมเนียม ประเพณีที่หล่อหลอมให้มนุษย์แสดงอัตลักษณ์ทางเพศ

อัตลักษณ์เพศที่สาม ยังมีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวตนและบทบาทของเขาเหล่านั้น กับสภาพของคนในสังคมที่กำลังมองพวกเขาอยู่ ผู้ที่มีอัตลักษณ์เป็นเพศที่สามจะมีลักษณะ บ่งบอกบุคลิกภาพของเขาที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น กิริยาท่าทาง การเดิน การพูด การแต่งกาย เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนั้นจะเป็นการส่งผ่านหรือสื่อสารไปยังผู้อื่นในสังคม เพื่อให้เข้าใจความหมายอันเป็นอัตลักษณ์ในกลุ่มของคน

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์เพศที่สาม ผู้วิจัยพบว่า มีการให้นิยาม และใช้คำเรียกแทนบุคคลเหล่านี้แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม เพื่อความชัดเจนของ งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะจำกัดความหมายของเพศที่สามหรือคนรักร่วมเพศ ว่าหมายถึงเฉพาะ “กลุ่มชายรักชาย” เท่านั้น

#### แนวคิดเกี่ยวกับพิธีกรและภาษาของกลุ่มเพศที่สาม

สื่อโทรทัศน์มีความสำคัญอย่างมากในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและความบันเทิง แก่ผู้ชม โดยเฉพาะในยุคของทีวีดิจิทัลที่มีจำนวนช่องเพิ่มมากขึ้นหลายสิบช่อง ดังนั้น ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์จึงจำเป็นต้องหาวิธีการแข่งขันเพื่อให้รายการของตนเองเป็นที่สนใจ ของผู้ชมให้ได้มากที่สุด ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้รายการโทรทัศน์ที่มีอยู่จำนวนมากเกิด ความแตกต่างและได้รับความนิยมจากผู้ชม ก็คือ พิธีกร (Master of Ceremony)

พิธีกร คือ ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดลำดับพิธีการให้เป็นไปตามกำหนดการที่วางไว้ล่วงหน้า หรือตามที่เห็นสมควร โดยต้องสามารถประกาศแจ้งให้ผู้เข้าร่วมพิธีการมาเข้าร่วมกิจกรรม ได้ตามกำหนดการ พิธีกรยังเป็นผู้ที่ต้องแนะนำตัวบุคคล นำผู้ชมเข้าสู่เนื้อหารายการที่ จัดเตรียมไว้อย่างราบรื่น ไม่ติดขัด และต้องสร้างอารมณ์ร่วมแก่ผู้ชม ด้วยเนื้อหาสาระ รายการ ด้วยน้ำเสียง ลีลาท่าทาง บุคลิกภาพ การแต่งกาย และกลวิธีการสื่อสารของตนเอง อีกทั้งพิธีกรจะต้องทำให้ผู้ชมรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของรายการนั้น ๆ และอยาก จะติดตามไปจนจบรายการ สุชีวา สิทธิจินดา (Sittijinda, 2011)

ประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง คือ ปัจจุบันรายการโทรทัศน์ทั้งช่องฟรีทีวี ดาวเทียมทีวี ดิจิทัลทีวี และทีวีออนไลน์ ได้เปิดโอกาสให้เพศที่สาม เช่น กะเทย เกย์ เข้ามาเป็นพิธีกร รายการโทรทัศน์เกือบทุกรูปแบบ Thaipost, (2014) เหตุผลหนึ่งเป็นเพราะกลุ่มเพศที่สาม โดยเฉพาะเกย์ เป็นบุคคลที่มีอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มที่สามารถสร้างความสนใจให้แก่ผู้ชม ได้ง่ายทั้งในส่วนของวิถีชีวิตและการใช้ภาษา โดยในส่วนการใช้ภาษานั้นมักพบว่าเพศที่สาม มีการใช้คำ การสร้างศัพท์ และการสร้างสำนวนใหม่ขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยของ ทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) ว่าด้วยเรื่องวิภาษายสังคม (Social Variety)

อีกเหตุผลหนึ่ง ที่ทำให้กลุ่มเพศที่สามพยายามออกสู่สาธารณชนผ่านสื่อมวลชน หลากหลายช่องทางมากขึ้นเรื่อย ๆ อาจเป็นเพราะในอดีตนั้น “พื้นที่” และ “ตัวตน” ของ เพศที่สามถูกสังคมกดทับอย่างมาก ชีระ บุญบกแก้ว (Butsabokkew, 2010) พวกเขาจึง พยายามสร้างอัตลักษณ์ของตนเองขึ้นมาเพื่อให้เห็นว่าตนเองนั้นเป็นอย่างไร และต้องการ ให้คนอื่นเข้าใจตนเองอย่างไร โดยใช้เครื่องมือสำคัญ คือ “ภาษา” ทั้งนี้เพราะภาษามีความ เชื่อมโยงกับการประกอบสร้างอัตลักษณ์ เนื่องจากอัตลักษณ์เป็นกระบวนการทางสังคม (Social Process) และการประกอบสร้างทางสังคม (Social Construction) ดังนั้น อัตลักษณ์ จึงไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ แต่เป็นกระบวนการที่ประกอบสร้างขึ้นผ่านเครื่องมือสำคัญ คือ ภาษา หรืออีกนัยหนึ่ง เราสามารถรับรู้ อัตลักษณ์ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นได้ผ่านภาษา อภิญญา เฟื่องฟูสกุล (Apinya Feungfusakul, 2013)

ในส่วนของการใช้วิภาษวิทยาของพิธีกรเพศที่สามนั้น บงกชกร ทองสุก (Tongsuk, 2010) อธิบายว่าการที่เพศที่สามมักจะสร้างคำศัพท์เฉพาะกลุ่มขึ้นมาเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร ภายในสังคมนั้น เป็นเพราะเพศที่สามต้องการให้เกิดการติดต่อ สื่อสารระหว่างกัน ในลักษณะของการเชื่อมโยงความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ผ่านการใช้ภาษา โดยการสร้างคำศัพท์ขึ้นมาใหม่เพื่อใช้เป็นคำศัพท์ในการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่มแต่ในเวลา ต่อมาคำศัพท์เฉพาะกลุ่มได้มีการนำมาใช้แพร่หลายในกลุ่มคนทั่วไปเพื่อใช้ในการสื่อ

ความหมายระหว่างกันภายในสังคม ปัจจุบันภาษาของกลุ่มเพศที่สามได้มีผู้นำไปใช้กันอย่างกว้างขวางอันเนื่องมาจากสังคมมีบุคคลกลุ่มนี้กระจายอยู่ทุกแห่งหนเป็นเหตุให้การใช้ภาษาและคำศัพท์ต่าง ๆ ของบุคคลกลุ่มนี้ได้รับการถ่ายทอดผ่านช่องทางต่าง ๆ หากมองอีกนัยหนึ่ง การที่เพศที่สามสร้างภาษาเฉพาะกลุ่มขึ้นมาผ่านสื่ออื่น นับเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้สังคมเข้าใจในความเป็นตัวตนของเพศที่สามได้มากยิ่งขึ้น

### แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของเพศที่สามในสื่อมวลชน

เพศที่สามในสังคมไทย เป็นกลุ่มที่มีวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มและต้องการแสดงถึงอัตลักษณ์หรือความเป็นตัวตนของตนเองออกมาให้ปรากฏผ่านสื่อมวลชน เพื่อหวังสิทธิและความเสมอภาคเทียบเท่าเพศชายและหญิงในสังคม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัจจุบันสังคมไทยจะยอมรับความเป็นเกย์มากขึ้น แต่คนบางกลุ่มก็ยังรู้สึกและมองคนกลุ่มนี้ในแง่ลบ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการปรากฏภาพของเกย์ที่ออกมาผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ ละคร โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ฯลฯ มักออกมาในเชิงลบ เป็นตัวตลกหรือแสดงอารมณ์รุนแรง โหดเหี้ยม ฯลฯ ทั้งที่ความจริงแล้ว เกย์ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นคนดี และทำประโยชน์ให้สังคมมีอยู่มาก

ปัจจุบันผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ได้เปิดโอกาสให้เพศที่สามเข้ามาดำเนินบทบาทพิธีกร รายการโทรทัศน์จันมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักหลายรายการ เช่น ป้อมแป้ม-นิต ชัยจิตาทร พิธีกรชื่อดังจากรายการเทยเที่ยวไทย หรือดีเจเอกกี้-เอกชัย เอื้อสังคมเศรษฐ์ พิธีกรรายการสแกนเกย์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มเพศที่สามอีกส่วนหนึ่งมองว่า ภาพของเพศที่สามที่เห็นในรายการโทรทัศน์วงการบันเทิง มักจะเป็นสัญลักษณ์ของตัวตลกเฮฮา ไม่ใช่ตัวแสดงหลัก แทบจะไม่ค่อยปรากฏบทบาทของเพศที่สามโดยเฉพาะกะเทยหรือตุ๊ดอยู่ในรายการโทรทัศน์หรือละครที่เป็นประเภทมีสาระ เป็นนักร้อง หรือแสดงบทบาทของบางอาชีพเช่น นักการเมือง หมอ ผู้นำประเทศ ฯลฯ Nation TV, (2017)

สำหรับอัตลักษณ์เกย์ที่ปรากฏในภาพยนตร์ส่วนใหญ่ยังถูกเหมารวมในลักษณะที่ไม่แตกต่างจากอัตลักษณ์กะเทยที่มีลักษณะของความเป็นหญิงกริคริร้าย พุดจาหยาบคาย และหมกมุ่นอยู่แต่ในเรื่องเพศ ฯลฯ อีกทั้งยังมองว่าตัวละครที่รักเพศเดียวกันเป็นผู้มีลักษณะที่เบี่ยงเบนผิดปกติและแตกต่างจากคนทั่วไป สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการสร้างภาพยนตร์ในช่วงดังกล่าวยังคงถูกผลิตอยู่ภายใต้อุดมการณ์รักต่างเพศ Kaewprasert, (2008)

โดยภาพรวมภาพลักษณ์ของชายรักชายที่ปรากฏผ่านสื่อมวลชน ส่วนใหญ่พบว่า จะเป็นบทบาทของคนรับใช้ เป็นชนชั้นล่าง เช่น เป็นลูกน้องของตัวหลัก ส่วนบทบาทที่จะแสดงออกเกินจริงมากเกินไป เป็นตัวละครที่มีไว้เพื่อเรียกเสียงหัวเราะมากกว่า

ภาพลักษณ์ของชายรักชายที่ปรากฏนั้นจะเป็นภาพลักษณ์เดิม ๆ ที่คุ้นชิน คือ แต่งตัวเก่ง จี๋ไวววย มักพูดจาประชดประชัน จีบผู้ชายก่อน เข้าถึงเนื้อถึงตัว รักเพื่อนพ้อง มีความคลก ขบขัน ส่วนภาพลักษณ์ใหม่ ยังไม่ค่อยมีให้เห็นนัก คือ ผู้ชายทั่วไปที่ใกล้ชิดกับความเป็นจริง เป็นคนมีเหตุผลมีอารมณ์ร้ายบางครั้ง มนุษย์สัมพันธ์ดี อ่อนไหวคล้ายผู้หญิง Alongkorn Priwuttipong, (2010) ; Chuenkar, (2012)

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อใช้เป็นข้อมูลร่วมในการวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวทางในการศึกษาภาษาและ อัตลักษณ์ของพิธีกรเพศที่สามที่ปรากฏผ่านรายการโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาและอัตลักษณ์ของเพศที่สามในสื่อมวลชน ดังนี้

ธีระ นุสบกแก้ว (Butsabokkaew, 2010) ศึกษากลวิธีทางภาษากับการนำเสนอ อัตลักษณ์ตนเองของกลุ่ม “เกย์ออนไลน์” ข้อมูลที่ศึกษาประกอบด้วยบทความและคอลัมน์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเกย์และผู้เขียนเป็นเกย์สืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ [www.google.co.th](http://www.google.co.th) ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีทางภาษาที่กลุ่ม “เกย์ออนไลน์” ใช้สื่ออัตลักษณ์ของตนเองที่สำคัญ มี 8 กลวิธี ได้แก่ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ 2) การใช้มูลบท 3) การปฏิเสธข้อมูลบท 4) การใช้ นามวลีข้อมูลบท 5) การใช้อุปลักษณ์ 6) การใช้รูปประโยคกรรม 7) การกล่าวอ้าง และ 8) การใช้คำถามวาทศิลป์ กลุ่ม “เกย์ออนไลน์” ใช้กลวิธีทางภาษาเหล่านี้เพื่อนำเสนอ อัตลักษณ์ของเกย์ต่อสาธารณชน 8 ประเด็น ได้แก่ 1) เกย์เป็นคนปกติและมีวิถีชีวิตเหมือน คนทั่วไป 2) เกย์ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมตามแบบเพศชาย 3) เกย์ไม่ได้หมกมุ่นเรื่องเพศ 4) เกย์ไม่ใช่ผู้ป่วย ไม่ใช่โรคหรืออาการทางจิต แต่เป็นความรู้สึกหรือตัวตนที่แท้จริง ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ 5) เกย์เป็นกลุ่มคนที่ตกอยู่ในความกลัว และเกย์ผู้ยอมรับและ เปิดเผยตนเองเป็นผู้ที่มีความกล้า 6) เกย์เป็นผู้โหยหาความรัก 7) เกย์เป็นคนที่อบอุ่น มีน้ำใจ ต่อผู้อื่น โดยเฉพาะต่อเกย์ด้วยกัน 8) เกย์คือของปลอม เกย์เป็นคนที่มีความผิด และเกย์ หมกมุ่นเรื่องเพศ ทั้งนี้ประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยค้นพบ คือ อัตลักษณ์เกย์ที่นำเสนอในบทความ เป็นภาพด้านบวกเกี่ยวกับตนเอง

ธานี ชื่นคำ (Chuenkar, 2012) ศึกษาอัตลักษณ์ของเกย์ในสื่อภาพยนตร์ไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเรื่องราววิถีชีวิตของเกย์ในสื่อภาพยนตร์ไทย 2) ศึกษาอัตลักษณ์ ของเกย์ที่ปรากฏในสื่อภาพยนตร์ไทย และ 3) ศึกษาเปรียบเทียบอัตลักษณ์ของเกย์ ในภาพยนตร์กับอัตลักษณ์ของเกย์ที่ปรากฏในสังคมไทย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา จากภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเกย์ ผลการวิจัยพบว่า การแต่งกายของเกย์ในภาพยนตร์ไทย

ถ้าเป็นเกย์ที่แต่งกายเป็นชายจะเรียบหรู แต่ถ้าเป็นเกย์ที่แต่งกายเป็นหญิง จะเน้นแต่งตัว แต่งหน้าเข้มและทำผมเป็นหญิง จะมีกริยาท่าทางอาการแสดงออกคล้ายผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ส่วนมากจะได้รับบทเป็นตัวร้ายหรือตัวตลก การแสดงออกทางอารมณ์ค่อนข้างหลากหลาย ในส่วนของการใช้ภาษาของเกย์ในภาพยนตร์ไทยมักจะใช้ภาษาที่ดูรุนแรง หยาบคายมากกว่า ด้านกริยาท่าทางก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของเกย์ในแต่ละประเภทแบบเปิดเผยหรือปิดบัง แต่ในภาพยนตร์จะแสดงออกให้ชัดเจนมากขึ้นเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่าย ส่วนการแสดงออกทางความคิดของเกย์ในภาพยนตร์ไทย สามารถแสดงออกได้เต็มที่ตามบทบาทที่ได้รับ ส่วนในสังคมทั่วไปก็สามารถแสดงออกทางความคิดได้แต่อาจถูกกีดกันบางเรื่อง

ยุทธนา นันทิวิธวิภา (Nuntiwatwipa, 2004) วิเคราะห์การใช้ภาษาเกย์ที่แสดงวัฒนธรรมการใช้ภาษาเฉพาะกลุ่มในด้านการใช้เสียง การใช้คำ และการใช้สำนวน จากการใช้ภาษาของเกย์ที่เปิดเผยตัวและกลุ่มที่เปิดเผยตัวเฉพาะผู้ที่สนิทสนม กลุ่มละ 3-7 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า เกย์ที่อยู่ในกลุ่มที่สนิทสนมกันมีวัฒนธรรมการใช้ภาษาแตกต่างจากภาษาทั่วไป 3 วิธี คือ 1) การใช้เสียงเพื่อสื่ออารมณ์ เช่น การทอดเสียงท้ายพยางค์เพื่อหยอกล้อหรือประชดประชัน 2) การใช้คำมีทั้ง คำสแลงแท้และคำสแลงไม่แท้ ภาษาเกย์มีทั้งการใช้คำหยาบและการสร้างคำเพื่อเลื่องคำหยาบ มีการสร้างภาษาเพื่อเป็นรหัสเฉพาะกลุ่ม 3) การใช้สำนวนพบการเล่นสำนวนในความหมายใหม่และสร้างสำนวนเลียนแบบสำนวนเดิม

ธัญญา จันทรตรง (Jantrong, 2012) ศึกษาภาพอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของเพศที่สามที่สะท้อนผ่านสื่อภาพยนตร์กับความเป็นจริงในสังคมไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบภาพอัตลักษณ์ในสื่อภาพยนตร์ไทยกับความเป็นจริงในสังคม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในสื่อภาพยนตร์ไทย 3 เรื่อง คือ คู่แสด รักแห่งสยาม เพื่อนกูรักมึงวะ และการสัมผัสกันเชิงลึกตลอดจนการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้ชมที่เป็นเพศที่สาม ผลการศึกษาพบว่า ภาพอัตลักษณ์ของเพศที่สามที่ปรากฏในสื่อภาพยนตร์ไทย ส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของเพศที่สามทั้งในระดับบุคคลและสังคมค่อนข้างชัดเจน เช่น เกเทย จะมีลักษณะที่รูปร่างทางเพศของตนเองอย่างเด่นชัด แต่งกายเหมือนผู้หญิง อยากแปลงเพศให้เหมือนผู้หญิง ชอบผู้ชาย ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มข้ามเพศ (Transsexualism) ส่วนภาพอัตลักษณ์เกย์ที่ปรากฏในภาพยนตร์นั้น จะพบว่า มีลักษณะชอบผู้ชายที่เป็นเกย์ไม่ค่อยแสดงตัวในทางสังคมปกปิดความเป็นเกย์ แต่งตัวดีกว่าผู้ชายทั่ว ๆ ไป สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม หลัก ๆ คือ เกย์คิง เกย์ควีน และ โบ๊ท แต่ในภาพยนตร์สามารถสะท้อนได้เด่นชัดเพียงลักษณะของเกย์คิงและเกย์ควีนเท่านั้น

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า มีงานที่ศึกษาเชื่อมโยงให้เห็นลักษณะการใช้ภาษา และตัวตนของผู้ใช้ภาษาที่เป็นเพศที่สามไม่มาก ส่วนใหญ่การศึกษาที่ผ่านมาเน้นศึกษาด้านกลวิธีการใช้คำ/ภาษา และชุดวาทกรรมที่ปรากฏผ่านสื่ออื่น ๆ ที่ไม่ใช่รายการโทรทัศน์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาของพิธีกรรายการโทรทัศน์ของเพศที่สาม โดยมุ่งศึกษาความเชื่อมโยงในมิติด้านภาษาและมิติทางสังคมวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจบทบาทของภาษาในฐานะเครื่องมือที่ช่วยแสดงอัตลักษณ์หรือตัวตน ผ่านถ้อยคำ วิธีการพูด หรือการปฏิบัติผ่านสื่อมวลชนของเพศที่สาม

## ระเบียบวิธีวิจัย

งานการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อาศัยการวิเคราะห์ข้อความ (Textual Analysis) กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ตัวบทการใช้ภาษาของพิธีกรเพศที่สามในรายการโทรทัศน์ สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานั้น ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้กำหนดจากหลักความน่าจะเป็น ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การคัดเลือกตัวอย่างโดยการพิจารณาเปรียบเทียบ (Judgmental Sampling) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง และการคัดเลือกตัวอย่างลักษณะนี้เป็นการคัดเลือกโดยพิจารณาเป้าหมายของการวิจัยเป็นสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสมบูรณ์มากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้เลือกพิธีกรเพศที่สามซึ่งมีผลงานเป็นที่ยอมรับ และทำหน้าที่พิธีกรทางสถานีโทรทัศน์ต่างช่องกัน ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ภาษาที่ใช้ในรายการของพิธีกรเพศที่สาม ซึ่งเป็นผู้ดำเนินรายการหลักจำนวน 3 รายการ ได้แก่ 1) วุฒิชริ มิลินธจินดา รายการวุฒิดีเกิดมาคุยแพร่ภาพทางช่อง 9 2) เอกชัย เอื้อสังคมเศรษฐ์ ดีเจเอกกี้ รายการผู้คู่ดังค์ แพร่ภาพทางช่อง 3 และ 3) คณาธิป สุนทรรัักษ์ ครูลูกกอล์ฟ รายการ Lukgolf's English Room แพร่ภาพทางช่อง GMM 25

สำหรับเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น เลือกกลุ่มตัวอย่างจากรายการที่แพร่ภาพออกอากาศในช่องที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นการกระจายข้อมูล และเลือกพิธีกรเพศที่สามที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นพิธีกรเพศที่สามที่เป็นผู้ดำเนินรายการหลักในรายการที่ได้รับความนิยมอย่างสูง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยการถอดเทปการดำเนินรายการโทรทัศน์ของพิธีกรเพศที่สาม ที่เป็นผู้ดำเนินรายการหลัก จำนวน 3 รายการ

โดยถอดเทปรายการทั้งหมดที่แพร่ภาพในระยะเวลา 3 เดือน และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาความ (Textual Analysis) นำข้อมูลตัวบทที่ได้ไปวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในการใช้ภาษา และอัตลักษณ์ของพิธีกรเพศที่สามตามทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์และเพศที่สามและแนวคิดเกี่ยวกับพิธีกรและภาษาของกลุ่มเพศที่สาม โดยภาษาที่ใช้ในการศึกษานี้ ศึกษาทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา และพิธีกรเพศที่สาม ศึกษาเฉพาะในส่วนของกลุ่มรักร่วมเพศชายเท่านั้น

## ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาทั้งในส่วนของวัจนภาษาและอวัจนภาษาของพิธีกรที่ปรากฏผ่านตัวบทการเป็นพิธีกรในรายการโทรทัศน์นั้น มีลักษณะที่แตกต่างกันและมีลักษณะร่วมกันสำหรับพิธีกรทั้งสามคน ในส่วนของวัจนภาษานั้นคือภาษาถ้อยคำ ได้แก่ คำพูดหรือตัวอักษรที่กำหนดใช้ร่วมกันในสังคม ซึ่งหมายรวมถึงเสียงภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะภาษาพูดในประเด็นของการใช้วัจนภาษาของพิธีกรทั้งสาม สรุปผลได้ดังนี้

### ตารางที่ 1 ผลสรุปการใช้วัจนภาษาของพิธีกรทั้งสาม

| พิธีกร<br>วัจนภาษา | วุฒิชัย มิลินธจินดา (วุฒดี) | เอกชัย เอื้อสังคมเศรษฐ์ (ดีเจเอกชัย) | ณฐกรธิป สุนทรรักษ์ (ครูลูกกอล์ฟ) |
|--------------------|-----------------------------|--------------------------------------|----------------------------------|
| ภาษาทางการ         | ✓                           |                                      |                                  |
| ภาษาถึงทางการ      |                             |                                      | ✓                                |
| ภาษาระดับสนทนา     |                             | ✓                                    |                                  |
| ภาษาสร้างอารมณ์    | ✓                           |                                      |                                  |
| ภาษาแสดงอารมณ์     |                             | ✓                                    | ✓                                |
| ใช้ชื่อแทนสรรพนาม  | ✓                           | ✓                                    | ✓                                |
| คำลงท้ายเพศหญิง    |                             | ✓                                    | ✓                                |
| ใช้คำทับศัพท์      | ✓                           |                                      | ✓                                |

จากตารางที่ 1 สรุปผลการศึกษาพบว่า การใช้วัจนภาษาของพิธีกรทั้งสามคนนั้นมีทั้งที่เป็นไปในลักษณะเดียวกันและแตกต่างกัน กล่าวคือในส่วนของ วุฒิชัย มิลินธจินดา หรือ วุฒดี พิธีกรรายการ วุฒดีเกิดมาคุยแพร่ภาพทางช่อง 9 พบว่ามีการใช้วัจนภาษาสื่อสารในรายการเป็นภาษาระดับทางการมากกว่าอีกสองรายการซึ่งใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ

ในส่วนของ คณาธิป สุนทรรักษ์ หรือครูลูกกอล์ฟ รายการ Lukgolfs English Room แพร่ภาพทางช่อง GMM 25 ส่วนการใช้ภาษาในรายการของ เอกชัย เอื้อสังคมเศรษฐ์ หรือ ดิเจเอกก็ เป็นการใช้ภาษาในระดับสนทนาหรือระดับปาก สำหรับในส่วนของการใช้คำนั้น วู้ดดี มีการเลือกใช้ภาษาที่สร้างอารมณ์ สร้างความหมายลึกซึ้ง กินใจกับแขกรับเชิญและผู้ชม เช่น .....คุณรู้ตัวไหมว่า คุณมีพระที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดในบ้าน ..... (ออกอากาศวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2559).....ขอบคุณคุณมะเร็งที่ทำให้เราได้เจอกัน ถ้าไม่มีคุณมะเร็ง เราคงไม่ได้มีโอกาสช่วยเหลือคนอื่นอีกหลายคน .....(ออกอากาศวันที่ 27 มีนาคม 2559) การใช้ภาษาในลักษณะนี้พบมากในการสื่อสารของวู้ดดีที่จะใช้ภาษาเพื่อสื่อสารและสร้างอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นกับผู้ชม ในขณะที่พิธีกรอีกสองคนส่วนใหญ่พบว่าไม่ค่อยใช้วัจนภาษาเพื่อสร้างอารมณ์ หากแต่ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่แสดงอารมณ์ เช่น ดิเจเอกก็มีการใช้วัจนภาษาที่แสดงอารมณ์อยู่บ่อยครั้ง ทั้ง ๆ ที่อยู่ในรายการขณะนั้น ไม่จำเป็นต้องมีอารมณ์ประกอบ เช่น อู๊ย ดายแล้ว โอโฮะ ไม่เห็นภาพ เอ้า ห้ามยกของหนัก อู๊ย แทงสูงเลย อ้อ ถึงจุดเนีย เหรอ เหรอ คือแวนมาก่อน โอ๊ย แบงก์ ปาด เสีย มันต้องช่วยหน่อย เป็นภาษาที่แสดงถึงอารมณ์ของพิธีกรต่อเรื่องนั้น ๆ แต่เป็นภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการแสดงอารมณ์ที่เกินกว่าความเป็นจริง ขณะที่ในส่วนของครูลูกกอล์ฟก็มักใช้คำอุทาน เช่น ว้าย กร๊อค อยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะในช่วงของการเล่นเกม

นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า ในการใช้สรรพนามแทนตัวเองนั้น พิธีกรทั้งสามคนจะใช้ชื่อเล่นของตนเองแทน สรรพนามที่แสดงเพศหญิงหรือชาย เช่น ผม หรือ ดิฉัน ซึ่งมีความแตกต่างจากการใช้สรรพนามแทนตัวของพิธีกรในรายการประเภทสัมภาษณ์ รายการอื่น ๆ ที่ใช้ เช่น รายการเจาะใจ รายการทูเดย์โชว์ เป็นต้น เช่นเดียวกับคำลงท้ายในการสนทนาในรายการที่พบว่าส่วนใหญ่แล้ว ดิเจเอกก็ และครูลูกกอล์ฟจะใช้คำว่า ค่ะ คะ นะฮะ นะกะ เช่น.....คำว่า Equipment นะกะ ก็แปลว่าเหมือนกับอุปกรณ์ต่าง ๆ จำไว้ ไม่มีอะไรง่ายหรือหาคะ...จะไม่พบการใช้คำลงท้ายว่าครับ แม้แต่ครั้งเดียว ส่วนวู้ดดีนั้น แม้จะไม่ใช้คำลงท้ายว่า ค่ะ คะ นะฮะ อย่างชัดเจนแต่ใช้วิธีการทอดเสียงให้ยาวมากกว่าจะใช้คำลงท้าย หรือหากจะต้องลงท้าย วู้ดดีก็ใช้คำว่า ครับ ได้ อย่างเช่น ราตรีสวัสดิ์ครับ พี่น้องชาวไทย แต่ก็ไม่ใช้ไม่มากเท่าใดนัก ส่วนใหญ่เป็นวิธีการทอดเสียงคำให้ยาวมากกว่า

ผลการศึกษาพบว่า ในการทำหน้าที่พิธีกร วู้ดดีใช้คำภาษาอังกฤษทับศัพท์ในรายการบ่อยครั้ง ซึ่งบางครั้งอาจจะไม่มีความจำเป็นเพราะใช้ภาษาไทยสื่อความหมายได้ เช่น ยังไม่ continue, I don't know, เป็น Engineer, เจ้าของ Museum, You คิดไปเอง ขณะที่ผลการศึกษาในรายการของครูลูกกอล์ฟนั้นจะเป็นการใช้ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษผสมกัน ทั้งนี้

เพื่อต้องการให้ผู้ชมเข้าใจภาษาอังกฤษด้วยภาษาไทยก่อนที่จะสนใจภาษาอังกฤษเนื่องจากพิธีกรรู้ว่าหากแยกพูดเฉพาะภาษาอังกฤษ อาจทำให้ผู้ชมบางคนไม่เข้าใจและไม่สนใจรายการนี้ การใช้ภาษาส่วนใหญ่ในประโยคจึงมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษควบคู่กันไป เช่น.....Nothing is easy in this world, จำไว้ไม่มีอะไรง่ายหรอกค่ะ....ในรายการของดิเจเอกกีนั้นใช้ภาษาไทยปกติหรือหากจะใช้ภาษาอังกฤษบ้างก็เป็นภาษาอังกฤษที่ใช้กันทั่วไป เช่น เบงก์ ซูเปอร์มาร์เก็ต

ในส่วนของผลการศึกษาด้านอวัจนภาษานั้น เป็นการศึกษาภาษาที่ใช้สื่อสารโดยไม่ใช้ถ้อยคำ แต่เป็นอากัปกิริยา ท่าทาง น้ำเสียง วัชัตถ์ การใช้สัญญาณ หรือแสดงออกทางด้านอื่นที่สามารถรับรู้กันได้ สามารถแปลความหมายได้และทำความเข้าใจต่อกันได้ สรุปผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลสรุปการใช้อวัจนภาษาของพิธีกรทั้งสาม

| พิธีกร          | วุฒิชัย มลิณจินดา (วุฒดี) | เอกชัย เอื้อสังคมเศรษฐ์ (ดีเจเอกกี้) | ศนาธิป สุนทรภักย์ (ครูลูกกอล์ฟ) |
|-----------------|---------------------------|--------------------------------------|---------------------------------|
| อวัจนภาษา       |                           |                                      |                                 |
| สีหน้าเสียง     |                           | ✓                                    | ✓                               |
| เสื้อผ้าแสดงเพศ |                           | ✓                                    | ✓                               |
| กายสัมพันธ์     | ✓                         | ✓                                    | ✓                               |
| น้ำเสียง        |                           | ✓                                    | ✓                               |

จากตารางที่ 2 สรุปผลการศึกษาการใช้อวัจนภาษาของพิธีกรทั้งสามคนพบว่ามีความแตกต่างกันบ้างในบางประเด็น กล่าวคือสีหน้าเครื่องแต่งกายของวุฒดีนั้นจะมีความแตกต่างจากพิธีกรทั้งสองคน การแต่งกายส่วนใหญ่ของวุฒดีจะมีความเป็นทางการ สวมสูทที่เป็นทางการ สุภาพ มีความประณีต สีหน้าเสียงจะไม่ดูฉลาด เช่น สีน้ำเงิน ครีมนเทา และแบบของเสื้อผาก็ไม่ได้แสดงเพศอย่างชัดเจน ขณะที่สีหน้าของเสื้อผ้าทั้งของดีเจเอกกี้และครูลูกกอล์ฟนั้นสีหน้าสดใส ดูฉลาด เช่น สีเหลือง สีแดง สีเขียว นอกจากสีหน้าที่สดใสแล้ว เสื้อผ้าของทั้งดีเจเอกกี้และครูลูกกอล์ฟก็แสดงออกถึงความเป็นเพศอย่างชัดเจน เช่น ใส่เสื้อลายดอกทั้งตัว ชุดกรวยกรายมีชายแบบยาว ๆ หรือลายเสื้อ ลายม้าลาย เป็นต้น ซึ่งการสวมใส่เสื้อผ้าแบบสีหน้าสดใสและแบบกรวยกราย ลายดอกนั้นเราจะไม่พบในการแต่งกายของพิธีกรชายคนอื่น ๆ ที่มักใช้แต่สูทสีสุภาพ

ในส่วนของอวัจนภาษาด้านกายสัมพันธ์นั้น พิธีกรทั้งสามคนมีการใช้อวัจนภาษาในส่วนของการสัมผัสไม่ว่าจะเป็นการโอบ กอด หอมแก้ม จับมือ หรือสัมผัสส่วนหนึ่ง

ส่วนใดของเขกรับเชิญเหมือน ๆ กันทั้งสามคน แต่ในส่วนของวัดนี้จะใช้มากกว่าคนอื่น และเป็นที่น่าสังเกตว่าเขกรับเชิญที่พิธีกรทั้งสามคนจะใช้กายสัมพันธ์นั้นส่วนใหญ่จะเป็น เพศหญิงหรือเพศทางเลื่อมด้วยกันทั้งสิ้น หากเขกรับเชิญในตอนนี้เป็นเพศชายจะไม่พบ การใช้อวัยวะเช่นกายนสัมพันธ์ดังกล่าว การสัมผัสมากที่สุดจะเป็นการจับมือทักทาย น้ำเสียงในการสื่อสารนั้นสำหรับพิธีกรทั้งสาม การใช้น้ำเสียงเพื่อดึงดูดความสนใจและ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาตามคุณลักษณะของการทำหน้าที่พิธีกรที่ดี หากแต่สำหรับพิธีกร ทั้งสองคนคือดีเจเอกก็และครูลูกกอล์ฟนั้นจะมีการใช้น้ำเสียงสูงขึ้นและลงในระดับ ที่มากกว่าปกติ มีการใช้น้ำเสียงสูงแหลมปริ๊ด ซึ่งไม่ใช่ลักษณะการแสดงออกของเพศชาย แต่ในส่วนของวัดนี้นั้นจะใช้เสียงปกติ ขึ้นลงตามสถานการณ์หรือเรื่องราว

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์การใช้ภาษาทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาของพิธีกร ทั้งสามคนนั้น แม้ว่าการใช้ภาษาของทั้งสามคนจะมีความเหมือนและแตกต่างกันในการ ใช้ภาษาสื่อสารทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาในบางประเด็นอาจเนื่องมาจากความแตกต่าง และรายละเอียดของแต่ละรายการ หากแต่สิ่งที่พบได้จากการใช้ภาษาของพิธีกรทั้งสาม ก็คืออัตลักษณ์ร่วมกันของคนที่มีความรู้ ความสามารถและมีคุณค่าในตนเอง มากกว่าจะ ให้ ความสนใจในเรื่องเพศของพวกเขา ดังนั้นเราจึงไม่พบการแสดงออกที่เกินความเหมาะสม ในความเป็นเพศที่สามดังเช่นที่พบในคนอื่น ๆ แต่ถึงกระนั้นพิธีกรทั้งสามคนก็ไม่ได้ปิดบัง ความเป็นเพศที่สามของตนจากการแสดงออกทางวัจนภาษา แต่ใช้วิธีการแสดงออก ถึงความเป็นเพศที่สามอย่างแยบยลด้วยวัจนภาษาและอวัจนภาษาที่ไม่จำเป็นจะต้องแสดงออก หรือประกาศให้สังคมรับรู้ว่าตนเองเป็นเพศที่สาม แต่การเลือกสรรการใช้ภาษาทั้งวัจนภาษา หรืออวัจนภาษาด้วยการเลือกใช้ภาษาที่แสดงเพศ เช่น คำลงท้ายที่อ่อน โขน หรือการเรียก ชื่อตนเองแทนคำสรรพนาม รวมทั้งการใช้อวัจนภาษา เช่น การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าลายดอก การสัมผัสโอบกอดเขกรับเชิญ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นการใช้ภาษาสื่อสารเพื่อสร้าง อัตลักษณ์หรือตัวตนทำให้คนในสังคมรับรู้ได้ว่าพิธีกรทั้งสามคนนั้นเป็นเพศใด โดยที่ ไม่จำเป็นจะต้องประกาศให้สังคมรู้ว่าตนเองเป็นเพศที่สามเหมือนกับดารารหรือนักร้องคนอื่น และจากการใช้ภาษาสื่อสารดังกล่าวทำให้คนในสังคมไม่เคยตั้งคำถามว่าทั้งสามคนนั้น เป็นเพศใครได้โดยอัตโนมัติเพราะได้รับสารจากการที่ทั้งสามคนได้ส่งผ่านวัจนภาษาและ อวัจนภาษาในขณะที่ทำหน้าที่พิธีกรอย่างสม่ำเสมอ

การแสดงออกของพิธีกรทั้งสามคนนั้นได้แสดงออกทางเพศอย่างเป็นธรรมชาติและ ต้องการให้คนเห็นคุณค่าของงานที่ทำ เห็นความสามารถและคุณค่ามากกว่าจะเห็นหรือ ให้ ความสนใจ ความสำคัญกับความเป็นเพศที่สามของพวกเขา ฉะนั้นสิ่งที่พิธีกรทั้งสาม

แสดงออกในแต่ละรายการจึงเป็นการแสดงออกถึงความสามารถในด้านต่างๆ ของแต่ละคน เช่น ความสามารถในการจัดการและแก้ไขปัญหาในรายการของดีเจเอกกี้ การสร้างสรรค์ประเด็นสัมภาษณ์ต่าง ๆ ในรายการวู้ดดี้เกิดมาคุย รวมทั้งการแสดงภูมิความรู้ทางภาษาอังกฤษของครูลูกกอล์ฟ ความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้คืออัตลักษณ์ที่พิธีกรทั้งสามมีร่วมกัน และแสดงออกมาให้เห็นจากการทำหน้าที่พิธีกรในรายการโทรทัศน์นั่นเอง

## อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการใช้ภาษาของพิธีกรที่ปรากฏผ่านตัวบทในรายการโทรทัศน์นั้นมีลักษณะที่แตกต่างและมีลักษณะร่วมกันสำหรับพิธีกรทั้งสามคน เป็นเพราะบริบทแวดล้อมการสื่อสารนั้นแตกต่างกัน เช่น การใช้ภาษาของวู้ดดี้จะเป็นทางการหรือมีการเลือกสรรถ้อยคำให้สร้างอารมณ์ความรู้สึกกับแขกรับเชิญ ขณะที่การใช้ภาษาของดีเจเอกกี้กับครูลูกกอล์ฟส่วนใหญ่จะเลือกใช้คำแสดงอารมณ์ เช่น โอ๊ย โอ๊ะ อ่า เพราะรายการของวู้ดดี้เป็นรายการสนทนาหรือสัมภาษณ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการนำเสนอเรื่องราวหรือข้อมูลหรือต้องการอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นปรากฏการณ์ของสังคม แต่รายการของดีเจเอกกี้เป็นรายการแข่งขันเกมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานของผู้เข้าร่วมแข่งขันและผู้ชม ส่วนรายการของครูลูกกอล์ฟแม้จะเป็นรายการสอนภาษาอังกฤษ แต่ก็ไม่ได้นำเสนอแบบที่เป็นการสอนเน้นหนักทางไวยากรณ์ แต่เน้นรูปแบบการพูดคุย ร้องเพลงหรือสัมภาษณ์แบบสนุกร่วมกันกับให้ความรู้ทางภาษาอังกฤษควบคู่ไปด้วย

ในการใช้ภาษาสื่อสารของวู้ดดี้และครูลูกกอล์ฟ จะพบลักษณะของการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษปนกันไปตลอดรายการ ขณะที่ไม่ปรากฏว่าดีเจเอกกี้ใช้ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยในการทำหน้าที่พิธีกร ซึ่งการสลับภาษานั้นเกิดขึ้นเพราะการเลือกเครื่องมือในการสื่อสารของพิธีกรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและเหมาะสมกับประเภทของรายการ ดังนั้นบริบทการสื่อสารที่แตกต่างกันย่อมส่งผลให้การใช้ภาษาแตกต่างกันตามไปด้วย ซึ่งก็สอดคล้องกับทฤษฎีชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of Communication) ของเดลล์ ไฮม์ส์ (Dell Hymes) ที่กล่าวว่า การใช้ภาษาที่ต่างหน้าที่ ต่างเหตุการณ์ ต่างชุมชน และสังคม ย่อมมีความแตกต่างกัน เพราะภาษาเป็นสิ่งที่แปรเปลี่ยนไปตามบริบทแวดล้อม

สำหรับการใช้คำลงท้ายที่วู้ดดี้ยังคงลงท้ายคำว่า ครับ ขณะที่ครูลูกกอล์ฟกับดีเจเอกกี้ใช้คำลงท้ายว่า อะ นะคะ นะฮะ พิธีกรทั้งสามเลือกที่จะใช้คำเช่นนั้น ทั้ง ๆ ที่รู้ว่บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความหมาย (Norm of Interaction and Interpretation) ในสังคมไทย

ต่างรับรู้ว่าค่าลงท้ายนั้น นอกจากเป็นการแสดงถึงความสุภาพแล้ว ยังมีความหมายถึง การแสดงเพศของผู้พูดด้วยเช่นกัน หากแต่ทั้งสามคนก็ไม่ได้ให้ความสำคัญหรือสนใจ ที่จะปรับเปลี่ยนค่าลงท้ายที่ใช้

นอกจากนี้ ในส่วนของอวัจนภาษาทั้งสี่สื่อำกิริยาทำทางที่พิธีกรทั้งสามแสดงออก ไม่ว่าจะเป็นชุดสูทลายดอกไม้ ชุดสูทสีชมพู การใช้มือกรีดกรายหรือการกอด หอมแก้ม แก้รับเชิญ ล้วนแต่เป็นการแสดงออกของความเป็นเพศหญิง หากแต่พิธีกรทั้งสามกลับ มีการใช้อวัจนภาษาดังกล่าวในรายการของตน ทั้งนี้ก็เพราะจุดหมายของทั้งสามคนนั้น ไม่ได้ต้องการที่จะปกปิดความเป็นเพศที่สามของตน หากแต่มีจุดหมาย (Ends) ที่จะแสดง คุณค่าของตนที่มีมากกว่าความเป็นเพศจึงไม่จำเป็นจะต้องปกปิดการแสดงออกทาง อวัจนภาษาที่แสดงถึงความเป็นเพศที่สามแต่อย่างใด

สำหรับการใช้ภาษาสื่อสารในการทำหน้าที่พิธีกรของทั้งสามคนนั้น นอกจากจะใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร เพื่อการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดข่าวสาร เพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน ตามหน้าที่พิธีกรที่ดีแล้ว ยังพบว่า พิธีกรทั้งสามคนใช้ภาษาทั้งในส่วนของวัจนภาษาและ อวัจนภาษาเพื่อที่จะเป็นเครื่องมือ (Instrumentalities) สื่อสารอัตลักษณ์ของตนเองให้สังคม ได้รับรู้ในอีกบางแง่มุมคืออัตลักษณ์เพศที่สามที่มีความรู้ ความสามารถและมีคุณค่าในตัวเอง ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกันกับการศึกษาของ บงกชกร ทองสุข (Tongsuk, 2010) ที่ศึกษา กลวิธีทางภาษากับการนำเสนออัตลักษณ์ตนเองของกลุ่ม”เกย์ออนไลน์” และพบว่า อัตลักษณ์เกย์ที่นำเสนอในบทความเป็นภาพด้านบวกเกี่ยวกับตนเอง โดยที่ตลอดระยะเวลา ที่ทำหน้าที่พิธีกรนั้น ทั้งสามคนไม่ได้ปกปิดความเป็นเพศที่สามของตนเองแม้แต่น้อย หากแต่สิ่งที่พิธีกรทั้งสามพยายามแสดงออกให้ผู้ชมได้รับรู้กลับเป็นความรู้ ความสามารถ ในด้านที่แตกต่างกัน เช่น ความสามารถด้านการเป็นผู้รอบรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการเป็นพิธีกร ทั้งสามคนใช้ความสามารถด้านการใช้ภาษาเพื่อ เป็นทั้งเครื่องมือการประกอบสร้าง ชำรงรักษาและแสดงอัตลักษณ์ให้สังคมได้ประจักษ์รับรู้ และยอมรับตัวตนหรืออัตลักษณ์ดังกล่าว เพื่อที่ว่าพิธีกรเพศที่สามจะได้มีพื้นที่ยืนอยู่ใน สังคมได้อย่างสง่างาม ไม่ได้ยืนอยู่แบบตัวประกอบหรือตัวตลกสร้างสีสันเหมือนดังเช่น ที่เคยเป็นมา สอดคล้องกับที่ Nation TV (2017) ได้นำเสนอไว้ว่า ภาพของเพศที่สามที่เห็น ในรายการโทรทัศน์วงการบันเทิง มักจะเป็นสัญลักษณ์ของตัวตลกเฮฮา ไม่ใช่ตัวแสดงหลัก เทบจะไม่ค่อยปรากฏบทบาทของเพศที่สามโดยเฉพาะกะเทยหรือตุ๊ดอยู่ในรายการโทรทัศน์ หรือละครที่เป็นประเภทมิสสาระ เป็นนักวิเคราะห์ หรือแสดงบทบาทของบางอาชีพเช่น นักการเมือง หมอ ผู้นำประเทศ ฯลฯ

## ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาการสื่อสารของเพศที่สามหรือเพศทางเลือกอื่น ๆ หรือศึกษาการใช้ภาษาในการต่อรองอัตลักษณ์หรือการสร้างอัตลักษณ์ในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นสื่อที่รวดเร็วและมีการใช้กันอย่างกว้างขวาง อาจทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีคิด อัตลักษณ์หรือประเด็นทางสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากเดิม

## References

- Archavanitkul, Kritaya . (2011). **Sexuality Transition in Thai Society**. Retrieved June 17, 2017, from <http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/ConferenceVII/Download/2011-Article-03.pdf>. (in Thai)
- Butsabokkaew, Theera. (2010). **Linguistic devices and the presentation of self-identity by the "online gays"**. Master of Arts, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Chuenkar, Thanee. (2012). **The study of gay indentity in Thai movies**. Master of Communication Arts, Faculty of Communication, Dhurakij Pundit University. (in Thai)
- Feungfusakul, Apinya. (2013). **Identity : Literature Review**. Bangkok : National Research Council of Thailand. (in Thai)
- Jackson, P. A. (1999). An American death in Bangkok: the murder of Darrell Berrigan and the hybrid origins of gay identity in 1960s. **A Journal of Gay and Lesbian Studies**, 5(3) 361-411.
- Jackson, P. A. (2001). Pre-gay, Post-queer: Thai perspectives on proliferating gender/sex diversity in Asia. **Journal of Homosexuality**, 40(3-4), 1-25.
- Jantrong, Tanya. (2012). **Third sex identity communication via movies and reality in thai society**. Retrieved June 17, 2017, from <http://mng.uru.ac.th/program/comart/files/socialthai.pdf>. (in Thai)
- Kaewprasert, O. (2008). **Gender Representation in Thai Queer Cinemas**. United Kingdom : University of Essex.
- Nation TV. (2017). Komchadluek. **“Tud Krongjor”** Retrieved June 17, 2017, from <http://www.nationtv.tv/main/content/social/378492769/>. (in Thai)
- Nuntiwatwipa, Yuttana. (2004). **Gay language : AN Analytical Study**. Master of Education, Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Patkacha, Urapong & Prangsorn, Surakij. (2012). The presentation of sexuality through Thai films : Dimension of reality inthai society. **Bussiness Magazine**, 34(4), 147-155. (in Thai)
- Ramitanon, Chalardchai . (2007). **Identity Culture and Change**. Retrieved June 17, 2017, from [http://www.soc.cmu.ac.th/~wsc/data/Identity28\\_3\\_05.pdf](http://www.soc.cmu.ac.th/~wsc/data/Identity28_3_05.pdf). (in Thai)

- Sittijinda, Sucheewa. (2011). **Perception of role and identity of hosts of science TV program**, A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of Arts, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Thaipost, (8 November 2014). **Third sex masters of ceremony in Full Screen, be afraid imitate**, Thaipost 2-3. (in Thai)
- Tongsuk, Bongkotchakon. (2010). **Alternative: The Study of the Specific Vocabulary Used by the Third Sex People in Thai Novel**. Master of Art, Kasetsart University. (in Thai)